

טקסט לדוגמה

קראו את הסיפור שלפניכם וענו על השאלות המופיעות אחריו.

השועל והחסידה / לה פונטיין

באחד מימי האביב, כששמש חמימה טיילה בשמיים, פגש שועל אחד חסידה. תחילה עמדו ושוחחו ביניהם, ולאחר מכן השועל הזמין את החסידה ארוכת המקור לארוחת ערב מפוארת.

החסידה הבינה כי היא מוצאת חן בעיני השועל, והתרגשה מאוד מההזמנה. ביום הפגישה התהדרה החסידה לכבוד האירוע. היא שטפה היטב את פניה, הברישה את נוצותיה, צחצחה את רגליה, לבשה בגדים מרשימים וחבשה על ראשה כובע רחב שוליים. מגונדרת ומאושרת יצאה לכיוון ביתו של השועל.

(5)

בזמן שהאוכל התבשל במטבח, התכונן השועל לְבוֹאָהּ. הוא כיסה במפה את שולחן העץ שבדירתו, הניח על השולחן את מיטב הכלים, ובמרכזו הניח אגרטל עם ורדים אדומים. החסידה צלצלה בפעמון, והשועל פתח את דלת ביתו. החסידה חייכה חיוך רחב, היא הריחה ריח נפלא עולה מהמטבח. "מתי האוכל יהיה מוכן?" שאלה בהתרגשות. "אממ... אממ..." ענה השועל, "אולי עוד מעט" וצחק צחוק חמקמק.

(10)

השועל כיוון את החסידה לכיוון השולחן הערוך, היא התיישבה וציפתה לאוכל. השועל הלך למטבח ויצא כעבור דקה פְּשֶׁבֶּךְ ליד יְשֶׁנָּה צלחת מרק שטוחה. השועל הניח את הצלחת מול הפרצוף של החסידה וחיוך ענק התפשט על פניו. התבוננה החסידה בצלחת, הריח שעלה ממנה היה נפלא. היא שפשפה את עינייה וחשבה איך תצליח לשתות את המרק. ניסתה החסידה ללגום מהמרק מהצד השמאלי של מקורה. באותו אופן ניסתה ללגום ממנו מהצד הימני של מקורה, אך היא לא הצליחה להעלות את מי המרק. השועל הערמומי העמיד פנים שנפגע מכך שהאורחת שלו אינה אוכלת את מה שהוא, המארח, הכין בשבילה.

(15)

(20)

"חשבתי שתהני מהמרק שהכנתי," צחק.

ברגע מסוים, כשהמרק של החסידה היה מונח על השולחן, משך השועל את הצלחת שלה אליו ושתה את המרק שהגיש לה. נעלבה החסידה, הסתלקה מבית השועל וחשבה שיבוא יום והיא תחזיר לו מנה אחת אֶפִים.

(25) חודש לאחר מכן, נפגשו שוב השניים בקרחת היער. "תורך לבוא אליי," הזמינה החסידה את השועל לארוחת ערב בביתה. השועל הסכים להזמנה. בשעות אחר הצהריים, התארגן השועל לכבוד היציאה. הִבְרִישׁ את פרוותו, סִרַק את שְׁפָמוֹ, הזדקף ויצא מביתו. ברגע שעמד לפני דלת הכניסה, כבר הריח את ריח התבשילים שעמדו על התנור. הבטן שלו קִרְקָרָה מרוב רעב. הפעמון בדלת הכניסה היה גבוה. (30) השועל התרומם על קצות אצבעותיו וצלצל בפעמון. החסידה פתחה את הדלת, קיבלה את פניו והושיבה אותו על שולחן מסודר בְּקִפְיָהּ.

"עד שאביא את המרק מהמטבח, כדאי שתקשור סינר מסביב לצווארך," הציעה החסידה. חזרה מהמטבח, והגישה לשניהם מרק משובח בתוך כלים גבוהים, צרים למעלה ורחבים למטה. "תאכל בבקשה," אמרה לשועל. אך הוא, לא הצליח לְדָלוֹת אפילו טיפה אחת מן הקערה שלו. החסידה העמידה פנים כנפגעת שהאורח שלה לא אכל מהאוכל, ועל כן, לקחה את הכלי שהיה בידו ושתתה את המרק שהיה בתוכו. (35) השועל חזר לביתו רעב, ורק אז הבין - שאם הוא לא מכבד את חבריו, חבריו לא יכבדו אותו.

* הסיפור 'השועל והחסידה' מעובד מהספר 'והאחר הוא אני', שנכתב ע"י רחלי פליישון. עמודים 76-80, © כל הזכויות שמורות להוצאת דני ספרים.

שאלות

1. באיזו עונה בשנה נפגשו השועל והחסידה לראשונה? _____.
2. בשורות 5-7 כתוב: "היא שטפה היטב את פניה, הברישה את נוצותיה, צחצחה את רגליה, לבשה בגדים מרשימים וחבשה על ראשה כובע רחב שוליים. מגונדרת ומאושרת יצאה לכיוון ביתו של השועל."
- א. העתיקו ארבעה מן הפעלים המופיעים בשורות אלו:

_____ , _____ , _____ , _____ .

- ב. לאיזו מטרה נועד ריבוי הפעלים בשורות אלה?
1. להמחיש את החשש של החסידה שהשועל רוצה לטרוף אותה.
2. להמחיש עד כמה החסידה הייתה רעבה.
3. להדגיש עד כמה החסידה הייתה מבולבלת.
4. להראות עד כמה החסידה התרגשה לקראת הביקור.

3. בשורה 12 כתוב:

"אממ.. אממ.. ענה השועל, "אולי עוד מעט" וצחק צחוק חמקמק."

מהתנהגותו של השועל ניתן להסיק ש:

1. החסידה אמרה לשועל משהו מצחיק.
2. השועל לא הבין את השאלה של החסידה.
3. היו לשועל כוונות מרושעות.
4. החסידה נהנתה מהאוכל.

4. בשורות 13-15 מתוארות פעולות שעשה השועל.
- לפניכם רשימת פעולות שאינן מוזכרות בשורות אלו.
- סמנו את הפעולה שעשויה להתאים לשועל לאחר שהניח את הצלחות על השולחן.

1. השועל חיכך את כפות ידיו זו בזו בהנאה.
2. השועל סגר את כף ידו לאגרוף.
3. השועל שחרר אנחת רווחה.
4. השועל התרחק לאחור בתחושת גועל.

5. לפניכם רשימת תכונות. הקיפו את התכונות המאפיינות את השועל.

ערמומיות , דאגה לזולת , טיפשות , חוסר התחשבות , פחדנות

6. בשורה 24 כתוב: "חשבה שיבוא יום והיא תחזיר לו מנה אחת אֶפֶּיִם."

למה הכוונה במשפט זה?

1. החסידה רצתה לאכול עוד מהמרק שהכין השועל.
2. החסידה תתנהג כלפי השועל כמו שהתנהג כלפיה.
3. החסידה רצתה לבקש מנה אחרת.
4. החסידה לא הבינה מדוע השועל שתה את המרק שלה.

7. לפניכם שלושה משפטים.

בכל שורה סמנו ✓ במשבצת המתאימה, האם המשפט נכון או לא נכון לפי הסיפור.

- א. הריח שעלה מהמרק שהכין השועל היה נוראי. נכון לא נכון
- ב. החסידה לא הצליחה לשתות מהמרק שהכין השועל. נכון לא נכון
- ג. השועל נפגע מאוד מכך שהחסידה לא שתתה מהמרק. נכון לא נכון

8. בסיפור שקראתם, השועל והחסידה מופיעים כמארחים וכאורחים.

א. חוו דעתכם על התנהגותו של השועל, כאשר אירח את החסידה.

האם הייתם נוהגים כמוהו? האם הייתם נוהגים אחרת? הסבירו את תשובתכם.

ב. חוו דעתכם על התנהגותה של החסידה, כאשר אירחה את השועל.

האם הייתם נוהגים כמוהו? הסבירו מדוע.

9. סיפור זה הינו מְשָׁל, ויש בו מוֹסֵר הַשְּׂפָל, שהוא לקח שניתן ללמוד ממנו.
א. מהו לדעתכם מוסר ההשכל מהמשל?

ב. לפניכם מספר פתגמים.

סמנו את שני הפתגמים שהם המתאימים ביותר למוסר ההשכל במשל.

1. מה ששנוא עליך אל תעשה לחברך.
2. אל תלבין פני חברך ברבים.
3. כבד את אביך ואת אימך.
4. כולם בשביל אחד ואחד בשביל כולם.
5. ואהבת לרעך כמוך.

10. לפניכם מספר משפטים שהופיעו בסיפור ובהם מילה מודגשת.

עליכם למצוא מילה נרדפת למילה המודגשת.

לדוגמה: "הגישה לשניהם מרק **משובח**" (שורה 33)

מילה נרדפת למילה **משובח** היא מְשֻׁבָּח.

א. "ה**סתלקה** מבית השועל" (שורה 23)

מילה נרדפת למילה **הסתלקה** היא _____.

ב. "הוא לא מכבד את **חבריו**" (שורה 37)

מילה נרדפת למילה **חבריו** היא _____.

11. לפניכם שני משפטים שהופיעו בסיפור. המשפטים כתובים בלשון נקבה.

כתבו את המשפטים מחדש, אך בלשון **זכר**.

א. "היא שטפה היטב את פניה" (שורה 5)

ב. "היא שפשפה את עינייה וחשבה איך תצליח לשתות את המרק." (שורות 16-17)

12. אחד הנושאים המרכזיים בסיפור הוא הכנסת אורחים.

א. אילו הכנות, לדעתכם, יש לעשות לקראת הגעה של אורחים לביתכם?
כתבו שלוש דוגמאות.

1.

2.

3.

ב. חשבו על ביקור בו התארחתם לאחרונה אצל משפחה או חברים.

תארו מה בהתנהגות של המארחים גרם לכם הנאה. ציינו האם היה בהתנהגותם משהו שהייתם עושים באופן שונה, אם אתם הייתם המארחים.
בכתיבתכם הקפידו על ניסוח, על סימני פיסוק, על כתיב נכון ועל כתב יד ברור.

השנה לומדים עם ארכימדס!

מורים, מעוניינים להצטרף לרשימת התפוצה של ארכימדס ולקבל חומרי לימוד ושאלות להעמקה?
כנסו לקישור: <https://bit.ly/3mYQXQ3>.

פרטים לגבי הספר 'מצבון ד' בקישור: <https://bit.ly/38MOKAI>.

פרטים לגבי הזמנה מרוכזת לבית הספר בקישור: <https://bit.ly/2RjQs7g>.

את ההזמנה בפועל ניתן לבצע בטלפון: 052-2285566 או במייל: archimedes100@gmail.com.

ניתן להזמין ספר הביתה עם שליח באתר ארכימדס בקישור: <https://bit.ly/3ndOdNg>.

לקטלוג ספרי ארכימדס בקישור: <https://bit.ly/2PTzQCY>.

ניתן לרכוש עותק דיגיטלי מוזל של ספרי ההכנה לבגרות של ארכימדס בחנויות הספרים הדיגיטליות:
אתר ספרשת בקישור: <https://bit.ly/2ULKVbN> (לרשום "ארכימדס" בשורה של הוצאת הספרים)
אתר Classoos בקישור: <https://bit.ly/3iIdaAd> (הזמנה מתאפשרת רק ממחשב, לא מסלולארי)